

FORSSAN MALLI VÄESTÖRYHMIEN VÄLISEN KONFLIKTIN SOVITTELUSTA

Forssassa puhkesi joukkotappeluita paikallisten nuorten sekä vastaanottokeskusten asukkaiden välillä syksyllä 2016. Tapaukset vaikuttivat kaupungin ilmapiiriin ja ihmisten turvallisuuden tunteeseen. Forssan kaupunki loi hyvän käytännön väestöryhmien väliseen konfliktiin puuttumiseksi mahdollistamalla laajan yhteisösovittelun. Kaupunki perusti moniammatillisen verkostotiimin mahdollistamaan tiedonkulun ja ratkomaan ongelmia. Vuoropuhelun mahdollistamiseksi käynnistettiin yhteisösovittelu, jonka suoritti Naapuruussovittelun keskuksen sovittelijat, Miriam Attias ja Hanna Vuorinen. Työn mahdollisti Oikeusministeriön Perusoikeus- ja demokratiayksikön TRUST-hanke.

YHTEISÖSOVITTELUN MAHDOLLISTAMINEN

Kaupunki nimesi moniammatillisen verkostotiimin, jonka tarkoituksena oli koordinoita tilannetta ja tiedottaa asiaan liittyvistä toimenpiteistä, viestiä ulospäin sekä sisäisesti muuttuvista tilannetiedoista sekä mahdollistaa tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen ((ks. <http://www.forssa.fi/uutisnotot/?newsid=1532>).

Tiimin muodostivat poikkihallintokuntainen edustus viranomaistoimijoita sekä kaupungin korkein johto. Työryhmässä olivat mukana

- valtuuston puheenjohtaja, kaupunginhallituksen puheenjohtaja sekä kaupungin virkamiesjohto ja viestintä.
- Vastaanottokeskuksen edustus
- Seudun tai kaupungin maahanmuuttokoordinaattori/maahanmuuttoasioista vastaava¹
- Opetustoimen johto sekä mukana olleiden nuorten koulujen edustus: peruskoulut/lukiot/ammattioppilaitos
- Hyvinvointipalvelut/Sosiaalitoimi/koulukuraattorit
- Vanhuspalvelut
- Nuorisotoimi
- Poliisi

Itse yhteisösovittelu oli vain yksi osa kaupungin toimista asian suhteen. Sovittelun kannalta oli tärkeää, että työlle oli tuki kaupungin korkeimmalta johdolta. Tämä mahdollisti ihmisten ja toimijoiden tavoittamisen sekä työn sujuvan etenemisen.

YHTEISÖSOVITTELUN TAVOITE JA VAIHEET

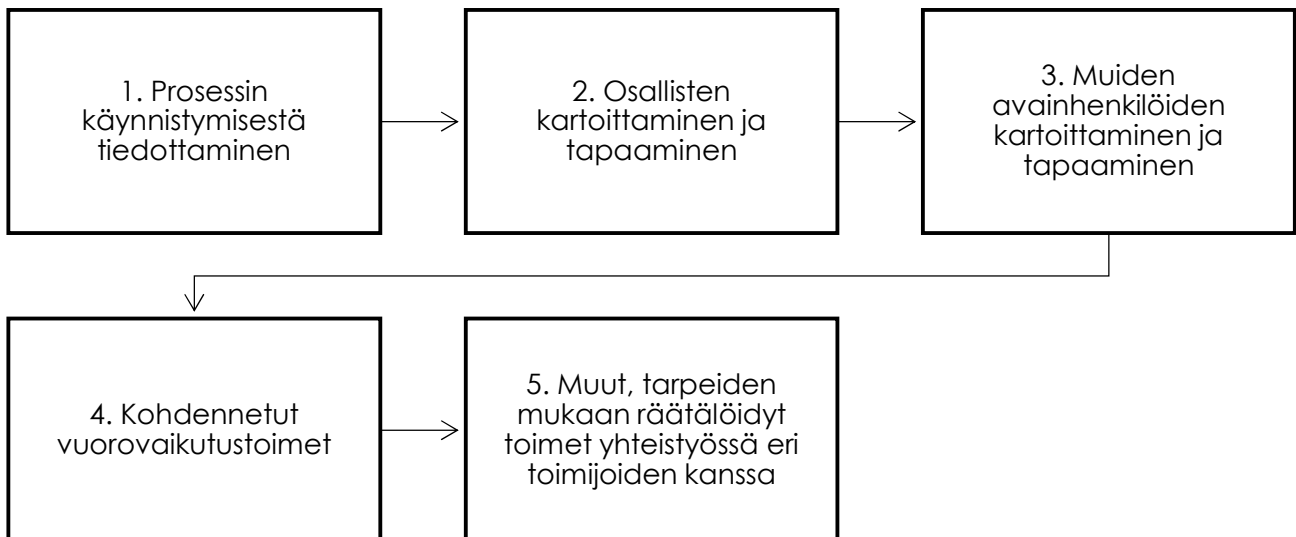
Joukkotappelu vaikuttaa vahvasti yleiseen turvallisuudentunteeseen. Turvallisuuden tarpeet koskevat kaikkia: paikallisia ja vastaanottokeskuksen asukkaita. Jotta konfliktin kärjistyminen pysähtyy, tarvitaan vuorovaikutusta edistäviä, ratkaisukeskeisiä toimia.

Konflikti on mahdollisuus oppimiselle ja ratkaisukeskeiselle keskustelulle. Yhteisösovittelun perusajatus on löytää eri osapuolten intressit ja tarpeet, lopettaa väkivalta ja edistää rauhanomaista rinnakkaiseloä sekä väestöryhmien välisiä suhteita.

Yhteisösovittelu ei ole rikos- ja riita-asioiden sovittelua. Poliisi suorittaa esitutkintaa joukkotappelon osalta ja se on oma prosessinsa. Yhteisösovittelu alkaa avainhenkilöiden kartoittamisella ja tapaamisella sekä tarvekartoituksella. Tarkoituksena on saada aikaan dialogi. Yhteisösovittelu edistää tilanteen rauhoittumista siten, että ihmiset tulevat kuulluksi ja saavat mahdollisuuden reflektoida sitä, kuinka tässä tapauksessa vastaanottokeskuksen olemassaolo sekä joukkotappelu ovat vaikuttaneet heidän omaan elämään ja mitä tarvitaan epämukavuuden ja turvattomuuden poistamiseksi.

Forssassa tilannetta hämmensivät myös ulkopuolelta tulevat tappelon kannattajat ja tappelijoiden saama tuki ulkopuolelta. Ulkopuolisten intressit on tärkeää selventää paikallisille. Ulkopuolelta tulevien agitaattoreiden vaikutusvalta katkeaa, jos kaupunki mahdollistaa sen, että kaupunkilaisten huolet otetaan huomioon myös muiden toimijoiden kuin ulkopuolisten, nuorille helppoja selityksiä tarjoavien, toimijoiden taholta.

Ensimmäiset askeleet tilanteen rauhoittamiselle ovat siis:

Forssassa mallinnettiin hyvä käytäntö, jossa onnistumisen edellytyksenä oli mm.

- Nopea reagointi ja avoin tiedottaminen
 - o **NEUTRAALI** viestintä: ei lakaista maton alle tapahtunutta, mutta ei puhuta "joukkotappeluista" vaan mahdollisimman neutraalisti "tapahtumista" ja "välikohtauksesta", kunnes lisätietoa saadaan.
 - o Viestinnässä ilmaistiin selkeästi **RATKAISUKESKEISYYS**: vuoropuhelun avulla pyritään löytämään tilanteeseen ratkaisu ja prosessiin osallistetaan ne, joita asia suoraan sekä välillisesti koskee.

- **VIRANOMAISTEN YHTEISTYÖ:** tilanteen monialainen kartoittaminen ja yhteinen tilannekuva, lisäksi viranomaisten resurssien hyödyntäminen sovittelun tukena, sovittelun ja muiden toimien yhteensovittaminen, tiedonvaihto ja yhteistyö konkreettisesti. Viranomaiset mahdollistivat avainhenkilöiden löytymisen ja vuoropuhelun aloittamisen, ja sovittelija sai avainhenkilöihin yhteyden verkoston kautta.

PROSESSIKUVAUS SYKSYN 2016 TAPAHTUMISTA

TOIMEKSIANTO: Kaupungin moniammatillinen verkostotiimi käynnistää yhteisösovittelun 2.9.

TARPEIDEN, INTRESSIEN JA MOTIIVIEN KARTOITUS

Sovittelijoiden työvaihe 1: tarpeiden ja intressien selvittäminen

Erillistapaamisia asiaan liittyvien henkilöiden kanssa syyskuu-marraskuu: viranomaiset (poliisi, sosiaalitoimi, oppilaitokset, paikalliset nuoret, vastaanottokeskuksen asukkaat

REAGOINTI TILANTEEN VAATIMALLA TAVALLA:

KONFLIKTIN KÄSITTELY LAAJEMMAN YHTEISÖN (NUORTEN) KANSSA

Ryhmien väliset suhteet ovat hyvin jännitteiset ja yhteyksiä on vähänlaisesti. Tapahtumat olivat saaneet mediatilaa, mikä vaikutti tapahtumista leviäviin huhuihin ja käsityksiin. Tarvetta asioiden käsittelylle oli.

- MEDIAPROJEKTI, jossa nuoret pohtivat kuinka rauha syntyy

<http://yle.fi/uutiset/3-9306755>

TYÖSKENTELY AVAINHENKILÖIDEN KANSSA

Henkilöiden tavoittaminen ja luottamuksen rakentaminen edellyttävät, että henkilöt tulevat kuulluksi tarpeineen ja intresseineen ja motiiveineen ja mikäli voidaan, tarpeisiin reagoidaan.

PALVELUOHJAUS JA
TUKIHENKILÖTOIMINTA
väkivaltaisen radikalisoitumisen
ennaltaehkäisemiseksi

VUOROPUHELU

Avainhenkilöt istuvat yhteisen pöydän ääreen: marraskuu

JATKO?

Vuoropuhelun
jatkaminen:

Kaupungin virkamiesten ja
asukkaiden välillä

Konfliktin osapuolten
välillä

Toisiaan eri paikoissa *
kohtaavien eri ryhmään
kuuluvien välillä

- esim. kaupungin vapaa-ajan palvelut, oppilaitokset

OPPI: Vuoropuhelu ei välttämättä synny itsestään, mutta tekee asioista pienempiä!